

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto VI. - Štev. 3

Gorica - 21. januarja 1954 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Komunizem skuša razkrojiti katoliške vrste

To je stara pesem. V raznih krajih je že mnogo katoliških ljudi nasedlo komunizmu, da so nehote postali njegovi pomagači in pogosto svojo zmoto prepozno objokovali. Tak primer je med nami Osvobodilna fronta, ki je zavabila v svojo sredo takoli naše najboljše mladine. V nekaterih slovenskih vasah so stopili v OF naši najboljši ljudje in po večini plačali svojo zmoto z življem. Komunistična taktika se ni danes nič spremnila. Na Koroškem skuša razbiti slovenske nacionalne vrste ter jih porinuti v naročje nemškim socialistom. Ustanovili so celo poseben tednik, ki skuša odjemati bralce protikomunističnemu tisku ter razglaša o sebi, da ni pod komunističnim vplivom. Baje je imelo začeti izhajati nekaj podobnega pri nas z novim letom. V načrtu je bil tednik, ki naj bi ga izdajali »katoličani«. V tem tedniku bi morali predvsem brenkati na narodne strune. Če bi omenjali Jugoslavijo, bi se smelo le tako storiti, da bi jo brez pogojno hvalili z njenim komunističnim režimom vred. Na splošno bi sicer smeli obsojati peganjanje Cerkve, ne bi pa smeli omenjati konkretna dejstva. Poučarji bi bilo treba negativno stran kominformovcev, jugoslovanski komunizem pa bi puščali pri miru. Tak list bi bil seveda temu komunizmu koren, ker bi odjemal bralce »Kat. glas« in »Demokraciji«, ki postaja titovcem vedno bolj neprijetna.

Toda ni ostalo le pri tem poizkušu. Že dolgo se piše v naši javnosti o vdoru filotitovev v vrste SKS. Naš list je že dvakrat poročal o zadnjem občnem zboru te zveze. Na tem občnem zboru je bilo čisto jasno, da sta v tej zvezi dve tendenci. Zdaj pa se je razvedelo, da se pravljiva podoben vdor v »Slovensko prosveto«. Na celo te prosvetne in v odbor se skušajo vriniti ljudje, ki so se svoj čas tako ogrevali za neko »Listo slovenske skupnosti«, ki se nič sramovali, objavljati svoje politično mnenje v komunističnem tisku, ki so se v lokalni politiki raje družili s titovci kot nacionalnimi elementi.

Toda komunizem gre še dalje. Kot med vojno, proži tudi sedaj svojo desnično slovenski duhovščini. Na Tržaškem so začeli pridno obiskovati naše duhovnike različni bivši »sošolci« ali »stako rekoč sošolec« iz Jugoslavije. Zanimajo se za juško trpljenje duhovščine pod demokriščanskim nasiljem. Želijo vedeti mnenje slovenskih duhovnikov o cerkvenih predstojnikih. Ta vema gre tako daleč, da jih celo zanima težko gmočno stanje duhovnikov. Pripravljeni so dati celo kako diskretno »posojilo« ali »podporo« za razne dušopustirske inicijative in celo za osebne potrebščine. Saj so Titu nacionalne zadeve tako pri srcu. Župnijskim dvoranam nudijo brezplačno vse pripomočke in celo osebje (Miklova Zala, Narodni poslanec).

Ker smo že pri tem, se vprašamo, ali ni v Jugoslaviji danes nobenega duhovnika, ki bi nosil slabo, obnovo, zakrpano suknjo, ki nima za človeka dostojnega stanovanja, ki bi bil potreben podpora, da bi zmogel visoke globe in davke? Ali ne bi mogla jugoslovanska vlada misliti na to, da bi nekoliko zboljšala hranu tistim duhovnikom, ki so pripriti ali na prisilnem delu? Ali da bi dala kak priboljšek duhovnikom in škofovom, ki so vpoklicani v vojaško službo?

Seveda se morajo duhovniki tudi na Tržaškem zadovoljiti s skromnim zaslужkom. Ker pa jim vi, ko-

munisti, nekako priznavate, da vršijo za narod koristno delo, jih pustite pri miru s svojimi »posojili in »podporami«, ki bi jih utegnile kompromitirati pred očmi ljudstva, cerkvenimi predstojniki in italijanski semeščani. Obiskom teh »sošolcev« in drugih »dobrotnikov« ne bo nihče nasedel in če ne boste s tem mirovali, bomo vse take poizkuse obelodanili.

Velika nuda komunistov so tudi jugoslovanski izseljeni. Ti so sedaj v težkem položaju. V Trstu je nekaj takih slovenskih izseljencev, ki so si našli kako začasno zaposlitve. Možnosti za izselitev preko morja so danes nekoliko manjše kot pred nekaj leti. Ti izseljeni so v Trstu, ker so bežali pred komunističnim nasiljem. Toda sedaj so postali ko-

munistični veljaki do teh ljudi nepričakovano prijazni in nežni. Ob zadnjih volitvah so jih vpisali v volilne sezname, marsikomu dajo celo potni list, nekateri so začeli hoditi na obisk v Jugoslavijo, družinskim članom dovoljivo prihajati v Trst. Toda te ugodnosti uživajo samo nekateri. Včasih pa si dovolijo, preden izdajo potni list ali dovole kako drugo ugodnost, poslati na stanovanje žrte zaupno osebo, ki išče raznih osebnih podatkov, preiskeju namene izseljencev, hkrati pa namigne, v kakem smislu naj izseljene deluje v slovenskih organizacijah.

V Trstu se čisto nič ne bojimo takih in podobnih komunističnih nakan. Te vrste pa naj pričajo, da smo vedno budno na straži.

Gospodarski položaj v Rusiji

W. N. Ewer, diplomatski poročalec »Dayly Herald«, je objavil o gospodarskem stanju v Sovjetski zvezi sledče precej važno poročilo:

Eden izmed najvažnejših činiteljev sedanjega mednarodnega položaja je, kakor pravi Ewer, gospodarsko stanje Sovjetske zveze in njenih satelitov v Vzhodni Evropi. Oceniti natančno ta položaj ni lahka stvar, kajti natančne informacije o tem so zelo redke. V teh deželah se namreč ne objavljajo statistike in gospodarska dejstva, ki so v normalnih državah vsem na razpolago; te so v komunističnih državah državne tajnosti.

Vendar imamo dovolj dokazov na razpolago, da si ustvarimo lahko jasen splošen vtis, da vlada v teh deželah hudo pomanjkanje. Že dolgi govor Malenkova, ki ga je imel v preteklem avgustu pred Vrhovnim sovjetom, razkriva živo zaskrbljenočnost sovjetske vlade zaradi pomanjkanja ne samo potrošnega blaga, ampak tudi živilskih potrebsčin. Zato je smatral Malenkov za najnujnejšo nalogo, povečati prebivalstvu nabavo živilskih potrebsčin in ročnih izdelkov. Tudi navodila, ki jih je naslovil Hruščev na Centralni komite komunistične stranke, so podala zelo temno sliko prehrambene položaja.

Z ozirom na predvojno dobo se je poljedelski proizvodnja povzela za 10 odstotkov, kar pomeni, da je preskrba prebivalstva z živili zaradi večjega porastka prebivalstva zelo pod ravnou predvojne dobe. Proizvodnja žita, krompirja, zelenjav in živilske krme je občutno premajhna, medtem ko je stanje živine najslabše. Število glad živine se stalno manjša, čepravno prebivalstvo vedno bolj narašča.

Isto se dogaja v satelitskih državah. Češkoslovaški ministrski predsednik je izjavil, da je veliko pomanjkanje v poljedelski proizvodnji vzrok stalnih težav pri živilski oskrbi delavnega ljudstva. Na Madžarskem pa je Nagy priznal, da se je zadnje čase živiljenjska ravan poslabšala.

V vsej Vzhodni Evropi se komunistične vlade borijo zoper gospodarsko krizo, ki je v prvi vrsti križa prehrane. Komunizem ne more preživiti svojega prebivalstva in komunisti so se zavedli, akoravno nekoliko pozno, preteče nevarnosti. Odtod izvirajo vse one oblube o spremenitvi gospodarske politike. Sele sedaj se zavedajo, da je bila njihova skrb za težko industrijo, ki je bila značilna za Stalinovo dobo, popolnoma zgrešena, ali vsaj pretirana. To gospodarstvo je izgubilo svoje ravnotežje, ker so zanemarili

munistični veljaki do teh ljudi nepričakovano prijazni in nežni. Ob zadnjih volitvah so jih vpisali v volilne sezname, marsikomu dajo celo potni list, nekateri so začeli hoditi na obisk v Jugoslavijo, družinskim članom dovoljivo prihajati v Trst. Toda te ugodnosti uživajo samo nekateri. Včasih pa si dovolijo, preden izdajo potni list ali dovole kako drugo ugodnost, poslati na stanovanje žrte zaupno osebo, ki išče raznih osebnih podatkov, preiskeju namene izseljencev, hkrati pa namigne, v kakem smislu naj izseljene deluje v slovenskih organizacijah.

V Trstu se čisto nič ne bojimo takih in podobnih komunističnih nakan. Te vrste pa naj pričajo, da smo vedno budno na straži.

Razkol v jugoslovanski komunistični partiji

Milovan Djilas, eden izmed glavnih ideologov jugoslovanskega komunizma, član Centralnega komiteja Zveze jugoslovanskih komunistov in predsednik Zvezne skupščine (parlamenta), je bil zadnja nedelja izključen iz Centralnega komiteja in iz vseh vodilnih mest v stranki. Poleg tega ga je zadel s strani Centralnega komiteja težak ukor.

Kaj pa je zagrešil Milovan Djilas, da je s svojega visokega stališča, ki ga je zavzemal v jugoslovanski komunistični stranki, tako nizko padel? Vzrok tega je bilo njegovo svobodoljubno mišljenje, ki ga je izrazil zadnje čase v svojih člankih, njegovo zagovarjanje demokratizacije vsega strankinega živiljenja in njegove ostre kritike na račun vodilnih krogov jugoslovanskega komunizma. Posebno hudo razburjenje je vzbudil v vodilnih jugoslovanskih komunističnih krogih članek, ki ga je Djilas objavil v listu »Nova Mišao« (Nova misel) in ki je nosil naslov: Anatomija neke morale.

V tem članku pripoveduje Djilas o nekem mladem dekletu, ki se je poročila z generalom, ki se je na poseben način izkazal v zadnji vojni. (Mišlen je gen. Dapčević). Mladá žena je bila prepričana, da najde v novem okolju med visokimi prijatelji svojega moža in pri njihovih ženah prave komuniste s širokimi pogledi in s človečanskimi čestvi. Toda že prvi dan poroke je bila mlada žena globoko razočarana. Ozki krog visokih strankinj funkcionarjev, med katerimi je živel njen mož, jo je sprejel namreč nadvse hladno ter ji dal celo razumeti, da ne bo mogla postati nikoli njim enaka. In vse to zaradi tega, ker ni imela nobenih vojnih zaslug in ker ni opravljala nobene stranske službe. Poleg tega je mlada žena gledala pevka, zaradi česar jo smatrajo ti krogki kot nekako vlačugo. Poleg tega je mlada žena gledala skrb za težko industrijo, ki je bila značilna za Stalinovo dobo, popolnoma zgrešena, ali vsaj pretirana. To povzroči v ženi težak duševni boj. Njen zakon postane nesrečen in vse

zelo revolucionaren preobrat in zato je vprašanje, ali ga bo mogoče izvesti v tako kratkem času kot milično komunistični voditelji.

Naj bo kakorkoli, jasno je, da je prišlo v komunističnih državah do sprememb gospodarske politike, ki je eden najvažnejših povojuh dogodkov v Sovjetski zvezi in njenih podružničkih državah. Kako bo pa ta dogodek vplival na odnose Sovjetske zveze z nekomunističnim svetom, je pa drugo vprašanje.

Poročalec W. N. Ewer je mnenja, da se zdi, da ta sprememb oziroma šibkost, ki je privедla do te sprememb, izključuje vsako neposredno možnost sovjetskega napadna na Zapadno Evropo ali na Srednji vzhod. Ta nevarnost se je sicer zmanjšala tudi zaradi povečanja moči atlantskih sil. Toda ali smemo pričakovati, da bo ta sprememb pripravila Malenkova in njegove tovariši do tega, da bodo ukinili hladno vojno ter zavzeli do Zapada bolj prijazno stališče ter dovolili združenje Nemčije na temelju slobodnih in demokratičnih volitev?

Lepo bi bilo, pravi imenovan poročalec, ko bi mogli kaj takega verjeti, toda po mojem mnenju nimamo nobenega razloga za to, kajti sprememb gospodarske politike z vsemi obljubami o boljši preskrbi z živili in potrošnimi blagom za delavce in kmeterje je le dokaz, da je bilo med ljudskimi masami veliko nezadovoljnosti in vznemirjenosti. Zato bo sovjetski vladi hladna vojna kot sredstvo notranje politike tudi za naprej bolj kot kdaj koli potrebna.

Milovan Djilas, eden izmed glavnih ideologov jugoslovanskega komunizma, član Centralnega komiteja Zveze jugoslovanskih komunistov in predsednik Zvezne skupščine (parlamenta), je bil zadnja nedelja izključen iz Centralnega komiteja in iz vseh vodilnih mest v stranki. Poleg tega ga je zadel s strani Centralnega komiteja težak ukor.

Djilas otočuje v tem članku vodje komunizma, da jim gre le za to, da bi se prerili do višjih služb in da so izgubili vsako zvezo s preprostim ljudstvom. Očita jim njihove klube, vile, zaloge blaga in avtomobile ter končuje s sledečim vzklonom: »Ali je to nova etika? Ali je to nova moral? Ali je to komunizem? Ali je to socializem?«

Ta Djilasov očiten napad na voditelje jugoslovanskega komunizma, njegovi članki o potrebi demokratizacije jugoslovanskega komunizma, njegovo omalovaževanje komunistične partije v živiljenju naroda in njegovo zagovarjanje zapadnega, to je meščanskega načina mišljenja in živiljenja, vse to in še veliko drugega je razburilo staro gardo jugoslovanskega komunizma, ki se je kmalu zavedla, da bi pomenila zmaga Djilasovih idej konec jugoslovanskega komunizma.

In priznati moramo, da imajo jugoslovanski komunisti s svojega stališča čisto prav. Milovan Djilas se je popolnoma odmaknil od pravega komunizma. Ker pa je to storil, je znamenje, da ni bil v tem svojem mišljenju popolnoma osamljen, ampak da je moral imeti tudi v visokih partijskih krogih neko zaslombo. Saj je sam Tito na seji Centralnega komiteja, ki je Djilasa obsodil, priznal, da so o vseh teh vprašanjih večkrat med seboj debatirali in da je on (Tito) sam spodbujal Djilasa, naj o vseh teh vprašanjih piše. Tito se je seveda zagovarjal, da ni slutil, da bo gnal Djilas vso stvar tako daleč.

FANFANI sestavil novo vlado

Po posvetovanjih z bivšimi ministriksimi predsedniki in predsedniki raznih parlamentarnih skupin je državni predsednik Einaudi proti splošnemu pričakovovanju poveril mandat za sestavo nove vlade odstopajočemu prvemu ministru Pelli, toda Pella je ponudbo odklonil.

Za Pello je bil poklican k predsedniku republike demokristjan Fanfani, ki je odločen zagovornik socialnih reform, kar je pokazal že kot poljedelski minister pri izvajaju agrarne reforme in pri postavljanju stanovanjskih, tako zvanih Fanfanjevih hiš. Fanfani, ki je hotel spoznati prej stališče raznih strank, je sprejel ponudbo s predržkom, da se bo šele po teh razgovorih končnoveljavno odločil.

Pri teh razgovorih je šlo Fanfaniju predvsem za to, da bi si zagotovil podporo sredinskih strank, na katere je hotel po junijskih volitvah tudi De Gasperi opreti svojo vlado, pa se mu je poskus popolnoma posrečil. Tudi Fanfani je naletel pri treh sredinskih strankah, to je pri socialnih demokratih, republikancih in liberalcih na precejšnje težave. Te tri stranke, ki štejejo skupno le 38 poslancev in ki jih monarhistično časopisje imenuje stranice, so nekak jezik na parlamentarni tehnici in se te svoje važnosti povsem zavedajo. Zato staviajo za svoje sodelovanje take zahteve, ki jim spričajo njihove majhne števila nikakor ne pristojajo. Tako zahtevajo n. pr. vse tri stranke povratek k čistemu proporcionalnemu volilnemu sistemu. Demokristiani jim odgovarjajo, da sprememb volilnega sistema ni nikakor to, kar si večina naroda v tem trenutku želi.

Republikanci in liberalci zahtevajo poleg tega takojšnjo potrditev evropske obrambne skupnosti, medtem ko se demokristiani nočijo k temu že sedaj zavezati, ampak hočejo počakati razvoj mednarodnega položaja, predvsem pa zadržanje Francije v tem oziru. Socialni demokrati zahtevajo s svoje strani, da se mora nova vlada izreči za republikansko obliko države na način, da se onemogoči vsak preokret na desno stran. Zanimivo je, da te zahteve v tej kategoriji obliki niti republikanci ne stavijo, še manj seveda liberalci.

Zanimive so tudi zahteve liberalne stranke, ki ni za socialne reforme preveč navdušena, a ki ji je lajnost (verska brezbarvnost) italijanske države zelo pri srcu.

Pri tem razpoloženju malih sredinskih strank je postal Fanfaniju jasno, da ne bo mogel sestaviti vladu, v katero bi stopile tudi te stranke. Odločil se je zato za enobarvno demokriščansko vlado, ki bo poskušala s svojim socialnim programom dobiti podporo v parlamentu ter voditi državno živiljenje tako dolgo, kot bo šlo. Koliko časa pa bo to šlo, je drugo vprašanje. Italijansko parlamentarno živiljenje je zašlo zaradi izida junijskih volitev v stalno krizo, iz katere ni videti vsaj za sedaj nobenega izhoda.

Fanfani je po enotenskih razgovorih in tipanjih končno sestavil v ponedeljek vlado iz samih demokristjanov. V sredo je vlada imela prvo sejo, na kateri so predvsem sklepali, s kakšnim programom se hoče predstaviti parlamentu in senatu, saj njen obstoj zavisi od tega, ali jo poslanska zbornica in senat sprejmeta ali ne. To glasovanje se bo vrnilo

3. ned. po Razglašenju

OČIŠČENI GOBAVEC

Ko je prišel z gore, so ga spremljale velike množice. In glej, pristopil je gobavec, padel preden in rekel: »Gospod, če hočeš, me moreš očistiti.« Jezus je stegnil roko, se ga dotaknil in rekel: »Hočem, budi očiščen!« In takoj je bil očiščen od gob. In Jezus mu je naročil: »Glej, da nikomur ne poveš, ampak pojdi, pokazi se duhovniku in prinesi dar, ki ga je zapovedal Mozes, njim v pričevanje.«

Ko je pa prišel v Kafarnaum, je pristopil k njemu stotnik in ga prosil: »Gospod, moj služabnik leži doma mrvoueden in zelo trpi.« Jezus mu je odgovoril: »Pridem in ga ozdravim.« Ali stotnik mu je rekel: »Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in moj služabnik bo ozdravljen. Zakaj tudi jaz, ki sem pod oblastjo in imam vojake pod seboj, rečem temu: 'Pojdi,' in gre; in drugemu: 'Pridi,' in pride; in svojemu služabniku: 'Stori to,' in stori.« Ko je pa Jezus to slišal, se je začudil in rekel svojim spremeljalcem: »Resnično, povem vam, tolike vere nisem našel niti v Izraelu! Povem vam pa, da jih bo veliko prišlo od vzhoda in zahoda in bodo sedli za mizo z Abrahamom in Izakom in Jakobom in nebeškem kraljestvu, otroci kraljestva pa bodo vrženi ven v temo; tam bo jok in škripanje z zobmi.« In stotniku je rekel Jezus: »Pojdi, in kakor si veroval, se ti zgodil!« In služabnik je ozdravel tisto uro. (Matej, 8, 1-18).

*

Najstrašnejše gorje, ki je moglo zadeti človeka v Palestini, je bila gobavost. Ne samo, da je bolezen skoraj vedno bila neozdravljava in da je bolnik moral ugotavljati, kako mu organ za organom ob težkih holečinah gnie in odpada, ampak, kar je bilo še hujše, gobaveci so bili izgnani iz človeške družbe in prepričeni samim sebi v neobjudjenih in zapanjenih krajih. Judje so namreč bolzezen smatrali samo kazen za greh. To judovsko prepričanje je bilo še pri apostolih, saj vemo, da so takrat, ko je Gospod naletel na

slepega od rojstva in ga potem tudi ozdravil, učenci vprašali Jezusa: »Učenik, kdo je grešil, on ali njevi starši, da se je slep rodil?« Judovska postava je gobavec proglašila za nečiste ljudi in se jih je torej bilo treba izogibati ne samo zaradi nalezljivosti te bolezni, ampak tudi, ker so bili proglašeni kot nečisti. Izgnani iz človeške družbe ali v družbi z drugimi gobaveci ali pa sami čakali na strašno smrt.

Ko se je Gospod vrátil z gore in so ga spremljale velike množice, se je nenadoma pojaval pred Učencem neki gobavec in je prosil, da bi ga ozdravil. Gospod se ga je usmilil, mu povrnil zdravje in mu naročil, naj se pokaže duhovniku, kateri bo ozdravljenega reveža preiskal in ga potem zopet proglašil za čistega in mu dovolil prebivati v človeški družbi.

Z gobaveci lahko primerjamo grešnike. Kdor namreč pada v smrtni greh, je kakor nekdaj gobavec, izločen iz družbe pravičnih in izvoljenih; ali bo v smrtnem grehu umrl, bo za vso večnost obsojen v trpljenju v družbi s satanom in vsemi pogubljenimi. Ta misel mora pretresti vsakega kristjana: tisti, ki je po krstu bil prerojen za Boga in je postal namenjen za družbo angelom in svetnikom, naj bi padel v družbo pogubljenih? Kako strašno je že tu na zemlji živeti z ljudmi, ki so satanovi služabniki! Vendar tu na zemlji ima človek še vedno priliko, da pride v družbo dobrih ljudi, kjer se potolači in pozabi na hudobne, dočim v peku dobrih in poštenih ne bo nič več, ampak samo satan in njegovi.

Strašna misel na večno pogubljenje in prelepa slika našega Gospoda, ki ozdravi gobavca, ga očisti bolezni in ga zopet pusti v družbo zdravih, mora napolniti naše duše z novim veseljem. Polni vere, upanja in ljubezni bomo klicali tudi mi: Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti, da bom potem vreden prebivati v tvoji sveti družbi z izvoljenimi in pravičnimi! Gospod se nas bo usmilil in kakor nekoč gobavec, bomo tudi mi slišali besede polne tolažbe: Hočem, bodi očiščen!

narodi povežejo v celinsko enoto. Prav močno priporoča tako zvezo očiten polom nasprotni politike in pa dejstvo, da narodi sami, njihovi preprosti stoji namreč, pričakujejo, da se ostvari taka enota, da je potrebna in dejansko možna. Čas je dozorel, tako se združi, da se omenjeno zamisel uresniči. Zato spodbujamo k delu zlasti krščanske politike; довolj je, da jim omenimo, da si je krščanstvo vedno prizadevalo za vsakovrstne mirovne zveze narodov. Zakaj naj bi še omahovali? Namen je jasen in potrebe narodov vidijo vsi. Kdor bi znaprej zahteval absolutno poročstvo srečnega uspeha, bi mu moral odgovoriti, da gre resda za tveganje, a za potreben tveganje, primerno sedanjim možnostim, z pametno tveganje. Treba je nedvomno predvidno ravnatiti; iti naprej z dobro preračunanimi koraki; toda zakaj naj bi ne zaupali prav sedaj v visoko stopnjo, ki sta jo dosegli veda in politična praksa, ki zadosti moretu pregledati morebitne ovire in pripraviti nasprotne sredstva? Naj vse razgiba preresni trenutek, ki pretresa Evropo: zanje ni varnosti brez tveganja. Kdor zahaja popolno gotovost, ne izpričuje dobre volje za Evropo.

Pristno krščansko socialno delo

Z očmi vedno vprtimi na cilj, vzpodbujam prav tako krščanske politike na delo v notranjosti njihovih držav. Ako ne vrla red v notranjem življenju narodov, bo brezplodno pričakovati združitev Evrope in varnost miru v svetu. V času, kakor je naš, ko se zabolode lahko spreverjejo v katastrofe, krščanski politiki ne more, danes še manj kot kdaj prej — popustiti, da rastejo notranje socialne napetosti, s tem da bi jih napacno predstavljal, zanemarjal to, kar je pozitivno, in dovolil, da se izgubi iz vida to, kar je po pameti mogče doseči. Od njega se zahteva vztrajnost, da se ostvari krščanski družabni nauk, se zahteva večja vztrajnost in večje zaupanje, kakor ga pokazujejo nasprotinci do svojih zmot. Če se je krščanski družabni nauk v zadnjih več kot sto letih močno razvil in se tudi koristno uveljavil v političnem delu mnogih narodov, — žal da ne pri vseh narodih —, potem tisti, ki so prišli prepozno, pač nimajo razloga, da bi se pritoževali, češ da krščanstvo pokazuje na družbenem polju nedostatek, ki bi se mogel po njihovem mnenju premestiti z neko tako zvano revolucijo krščanske vesti. Nedostatek ni v krščanstvu, nego v duši njegovih tožiteljev.

V takih razmerah krščanski politik ne služi notranjemu miru in dosledno tudi ne zunanjemu miru, če zapusti soliden temelj stvarnega izkustva in jasnih načel ter se pretvorji v nekakega karizmatičnega napovedovalca novega družabnega reda, kar pospešuje samo, da se še bolj zamota nejasno pojmovanje že tako negotovih nazorov. Temu je kriv oni, ki misli, da more delati poizkuse z družbenim redom in še posebno oni, ki ni odločen, da uveljavi pri vseh skupinah zakonito avtoritet države in izpolnjevanje pravičnih zakonov. Ali je morad še treba dokazovati, da slabost avtoritete spodbavlja trdnost države bolj kot vse druge težkoči in da slabost ene države povzroča oslabljenje Evrope in izpostavlja nevarnosti splošni mir?

Avtoriteta države

Treba se je torej upreti zmotnemu mnenju, po katerem naj bi pravično uveljavljenje avtoritete in zakonov nujno odpiralo pot tiraniji. Mi sami smo pred nekaj leti (24. decembra 1944), govorči o demokraciji, pripomnili, da mora biti autoriteta resnična in učinkovita, tako v demokratični kakor tudi v vsaki drugi dobro urejeni državi. Ni dvoma, da demokracija želi uresničiti vzor svobode; toda vzorna je samo ona svoboda, ki jedalec od vseke razpuščenosti, svoboda, ki zavestno združuje lastno pravo s spoštovanjem svobode, dostojanstva in pravice bližnjega ter se zaveda lastne odgovornosti, ki jo dolguje splošni blaginji. Kajpada ta pravilno pojmovana demokracija more živeti in napredovati le v ozračju, kjer se spoštuje Bog in izpolnjuje njegove zapovedi, le v krščanskem občestvu ali bratstvu.

Zaključek

Na ta način, dragi sinovi in hčere, delo miru, ki je bil obljubljen ljudem v žaru bethlehemske noči, se bo končno izpolnilo z dobro voljo posameznikov.

Naj čuje našo bojazen in naše želje Mati božja in Mati naša, Brezmadežna Marija, letos ko pred njene oltarje še na poseben način poklekajo narodi zmleje, da posreduje s svojo materinsko skrbjo med zmajo in prestolom božnjem.

S takimi željami na ustnicah in v srcu podeljujemo vam vsem, ljubljeni sinovi in hčere, vašim družinam, še prav posebno ponizanim, revnim, zatiranim, pregnanjam radi njihove zvestobe Kristusu in njegovim Cerkvi, z vsem srečem naš očetovski apostolski blagoslov.

Zveza evropskih narodov

Vse to se more izvesti, in razmre celo sili, da se izvede v Evropi, tako nameč, da se njeni resu različni, a zemljepisno in zgodovinsko drugi in drugega navezani

narodi povežejo v celinsko enoto. Prav močno priporoča tako zvezo očiten polom nasprotni politike in pa dejstvo, da narodi sami, njihovi preprosti stoji namreč, pričakujejo, da se ostvari taka enota, da je potrebna in dejansko možna. Čas je do-

zorel, tako se združi, da se omenjeno zamisel uresniči. Zato spodbujamo k delu zlasti krščanske politike; доволj je, da jim omenimo, da si je krščanstvo vedno prizadevalo za vsakovrstne mirovne zveze narodov. Zakaj naj bi še omahovali? Namen je jasen in potrebe narodov vidijo vsi. Kdor bi znaprej zahteval absolutno poročstvo srečnega uspeha, bi mu moral odgovoriti, da gre resda za tveganje, a za potreben tveganje, primerno sedanjim možnostim, z pametno tveganje. Treba je nedvomno predvidno ravnatiti; iti naprej z dobro preračunanimi koraki; toda zakaj naj bi ne zaupali prav sedaj v visoko stopnjo, ki sta jo dosegli veda in politična praksa, ki zadosti moretu pregledati morebitne ovire in pripraviti nasprotne sredstva? Naj vse razgiba preresni trenutek, ki pretresa Evropo:

zanje ni varnosti brez tveganja. Kdor zahaja popolno gotovost, ne izpričuje dobre volje za Evropo.

Cerkvena umetnost na Japonskem

Cerkvena umetnost močno vpliva na versko čutjenje. Vsak narod ima nekoliko svojega čutjenja. To se zlasti opriča v misijonskih deželah. Ko gradijo na Japonskem katoliške cerkve, morajo paziti na več stvari. Graditi jih morajo v japonskem stilu; ne smijo biti previsoke in presvetle. Japonci laže molijo v polmravnem, nekako mističnem prostoru. Cerkev morajo biti vseeno zračne, ker Japonci ne prenesajo duha, ki ga povzročajo goreče sveče. Tlak v cerkvi mora biti tak, da glasi vsak ropot. Japonci ljubijo v cerkvi tišino in prihajajo pred Boga navadno bosi. Ne morejo trpeti, da bi bilo okno za oltarem, ker jih moti pri molitvi.

Spovednice hočejo imeti na skritem kraju, da jih nihče ne vidi, ko se spovedujejo. V tem so mnogo bolj občutljivi kakor Evropeji. Tudi pri slikah je potrebna velika previdnost. Evropski način slikanja je Japoncem tuj. Vse te in še mnoge druge stvari morajo upoštevati misijonarji na Japonskem, če hočejo, da je njihovo delo uspešno.

Dolgo romanje belgijskega ruderja

Mlad belgijski ruder Louis Genot iz Charleroi-ja je na dolgem romanju. 17. decembra leta 1940 je delal 1500 metrov globoko v rudniku. Opore so se nenadno podrlje in z 41 tovariši je ostal zaprt pod zemljo. Po 22. urah se je posrečilo rešiti samo njega in še nekega drugega delavca. Vsi ostali so podlegli. Tudi on se je moral dolgo zdraviti. V bolezni je obljubil, da bo peč obiskal vse važnejše evropske božje poti. Sedaj je na romanju, da bo izpolnil svojo obljubo.

Novomašniki:

V Münstru je škof posvetil za Božič 25 novomašnikov. Tako je število novomašnikov v münstrski škofi v letu 1953 naraslo na 51.

Duhovne vaje za vojake

Za ameriške katoliške vojake na Koreji so organizirali tridnevne duhovne vaje. Vkljub ledu in mrazu se je zbral več sto vojakov. Da so mogli sprejeti vse vojake, so postavili ogromen šotor, ki gre vanj do tisoč ljudi. Duhovne vaje je vodil misijonar Brian Gerärthy.

Popotnik usmiljenja

Katoliški zdravnik dr. Pavel Folereau, ki je bolj poznani po imenu popotnik usmiljenja, se je po dolgem potovanju preko 11 različnih dežel Afrike vrnil v Pariz. Dr. Folereau je posvetil vse svoje življenje pomoči gobavcem. Med svojim potovanjem je imel 50 predavanj o gobavosti in je razdelil med 16 zavodov za gobavce 3 milijone frankov in mnogo drugih darov.

Verske ure na televiziji

Ameriški katoličani so dosegli, da bodo televizijske postaje 20 nedelj na leto oddajale versko uro. 143 ameriških radijskih postaj ima vsako nedeljo versko uro.

Marijansko leto po svetu

Marijansko leto je vzbudilo veliko zanimalje med katoličani po vsem svetu in veliko nasprotovanja za želesno zaveso.

Madžarski komunisti so izjavili, da bi pomenilo konec njihove oblasti, če bi dovolili vernikom obhajati marijansko leto takoj, kakor jih papež.

Skopof v Brnu na Češkoslovaškem msgr. Skoupy je za marijansko leto izdal posebno pastirsko pismo, v katerem je vzpidbujoval vernike k češčenju Matere božje in k obisku Marijinih božjih poti. Ustanovil je tudi poseben odbor za praznovanje marijanskega leta. Ko so to zvedeli komunisti, so vdrli v škofovo stanovanje, ga 16 ur preiskovali, zaplenili škofovo pastirsko pismo ter prijeli škofa.

Češki minister za vzgojo je prepovedal katoliškokraljevsko praznovanje marijanskega leta. Po njegovem mnenju bi praznovanje marijanskega leta delavce preveč oddaljevalo od tovarn in bi tako ne mogli izpolniti petletnega gospodarskega načrta.

V Sloveniji je »Ljudska pravica« v novoljetni številici prinesla zelo nesramen pamphlet na marijansko leto pod naslovom: Anno Mariano — poslovno leto Vatikana. Članek je napisal rimski dopisnik beograjskega lista »Borbás«. Članek je povzel tudi »Primorski dnevník«, kot smo že po-

ročili.

V Rimu se neprestano vršijo manjše in večja romanja v baziliki Marije Velike. Preteklo nedeljo se je zbral v cerkvi Štiri tisoč otrok, ki so bili v kolonijah papeške dobodelne ustanove.

Pokojni je bil veselega značaja, zelo družaben. Naj v miru počiva.

Iz življenja Cerkve

Na franciškanski univerzi v Rimu Antonianum so začeli vrsto predavanj o Mariji. Predaval bodo odlični znanstveniki.

Skoro po vseh rimskih cerkvah slovesno praznujejo sobote. Že od 12. stoletja dalje smatrajo kristjani soboto za Marijin dan.

Misionarji z Japonske sporočajo, da je je v prvih tednih marijanskega leta zelo zvišala udeležba pri svetih mašah. Tudi čez dan so obiski po Marijinih cerkvah počeli zelo pogostti. Prodanih je bilo veliko število Marijinih podob in kipov. Poročila o blagodejnem vplivu marijanskega leta prihajajo tudi iz drugih misijonskih dežel, zlasti pa iz različnih evropskih dežel.

Svet potrebuje krščanskega viteštvja

Nadškof v Kölnu Jager je letos za Božič podelil odlikovanje Križa služabnikov Božjega groba dvanajstim možem in ženam, ki so si to odlikovanje z vzornim življenjem v preteklem letu po pravici zaslužili. V nagovoru, ki ga je ob tej priložnosti imel kelmorajnski nadškof, je rekel:

»Borbe našega časa so duhovne in intelektualne... Napačno je, če govorimo danes

KULTURA

Dve reviji

Medtem ko naši bratje v domovini ne smejo svobodno izdajati verskega tiska, pa ta kljub velikim gmotnim težavam lepo evete izven meja Jugoslavije. Ni malo listov, revij in knjig, ki širijo versko misel med Slovencem v inozemstvu. Najviše pa sta se brez dvoma povzeli dve reviji, ki izhajata v Buenos Airesu v Argentini in zveste obiskujeta Slovence po vseh kontinentih, tudi nas Primorce. To sta »Duhovno življenje« in »Katoliški misijon«.

»DUHOVNO ŽIVLJENJE«

Ponos in veselje prečine vernega človeka, če vzame v roke 12 številke revije za preteklo leto 1953. Debela knjiga: 856 strani bogate vsebine za odrasle, 192 strani otroškega lističa »Božje stezice«. Koliko misli je tu nakopičenih, koliko glav je tu sodelovalo.

To je katoliški pregled mišljenja in delovanja sodobnega človeštva v preteklem letu. Pisanje je namreč široko, razgledano, svetovljansko, res katoliško - vesoljno. Seveda s posebnim ozirom na Slovence in njih potrebe. Treba je samo hežno pogledati kazalo, pa je človek prepričan o tem. Evo nekaj zaglavij: Pastirjev glas, Pratika 1953, Cerkveno leto, Načelni članki, Lukov evangelij, Veliki može stare zaveze, Vera in nje problemi, Katoliško duhovništvo, Apostolat, Svetniške osebnosti, Sodobne osebnosti, Zgodovinske obletnice, Socialno vprašanje, Komunizem, Film in knjiga, Obliskovanje osebnosti, Zakon in družina, Fantje, Dekleta, Črtice, Pesmi, Anekdoti in šale, Med izseljenci, Umrli Slovenci, Doma, Po katoliškem svetu.

Pa se nekaj sodelavcev naštejemo: Dr. Gregorij Rožman, škof; dr. Alojzij Odar, vodilna osebnost katoliškega preroda in glavni urednik, ki pa ga je Bog v preteklem letu poklical k sebi po plačilo; dr. Ignacij Lenčič, bogoslovni profesor; dr. Ivan Ahčin, znani sociolog; dr. Rudolf Hanželič in dr. Vinko Brumen, izvedenca za pedagoška vprašanja; dr. Fran Jaklič; dr. Franc Gnidovec; katoliški literarni kritik profesor Lojze Geržinič; misijonar Karel Wolbang in še celo vrsta drugih.

»KATOLISKI MISIJON«

Ce »Duhovno življenje« vzgaja, oblikuje in izobražuje celotnega človeka in opozarja na vse dogajanje v svetu, pa se »Katoliški misijon« omejujejo na najvažnejše področje Cerkve in katoličanov: na širjenje kraljestva Kristusovega na zemlji. Ponesti luč Kristusovo med vse nekrstjane in delo za zedinjenje ločenih kristjanov: to je dolžnost vsakega katoličana. Na nek način mora pri tem vsak sodelovati.

»Katoliški misijon« na zelo zanimiv način opozarjajo na to delo, nas seznamajo z doseženimi uspehi, nam predčujejo strategijo bojnega polja na raznih predelih sveta, nam odmerjajo našo vlogo v tem boju in nam vlivajo poguma v src.

Uredniki »Katoliških misijonov« razgibani Ladislav Lenček iz Družbe misijonarjev je v preteklem letu na 648 straneh zbral pisano gradivo misijonskih strokovnjakov v zaledju in misjonarjev ter misjonark samih iz misijonskih dežel ter ga z izredno mnogimi slikami pozivljenega nudil slovenskim vernim bralecem, raztresenim po vseh delih sveta. Posbeno zanimiva so bila poročila s Kitajske, kjer komunisti na vso moč preganjajo misijo-

narje in katoliško Cerkev, pa se verni Kitajci dobro drže kljub izgonu tujih misijonarjev, tudi slovenskih, kot so preč. gg. msgr. Kerec, Karel Wolbang, Janez Kopac, Franc Jereb, slovenski misijonski zdravnik dr. Janez Janež, ki zdaj deluje na Formozu, in drugi.

V »Katoliških misijonih« je bila prvič objavljena tudi igra v petih slikah »Krst pri Savici«, ki je lani poleti na Repentinu pri Trstu doživel svojo krstno predstavo.

Z veliko gorečnostjo se »Katoliški misijon« potegujejo za to, da bi bil veliki slovenski misijonar Irenej Friderik Baraga pristavljen k svetnikom.

Laški letnik »Katoliški misijon« je bil jubilej: že 30 let opravlja to misijonsko glasilo svoje koristno delo.

VABILO

Zaključek gornjega pregleda je pač samo eden: naročiti, brati.

Dosedanji bralci in naročniki dveh duhovno bogatih slovenskih revij »Duhovnega

RAZNE NOVICE

V Avstriji in Švici se udirajo plazovi

V Avstriji in Švici so se v zadnjih dneh utrgali številni plazovi, ki so do sedaj zahtevali nad 200 mrtvih in pogrešanih.

Največji plaz, širok 200 m, je prigrnil na malo postajo v Dulusu na Tirolskem in jo popolnoma zasul. Prav tako je plaz zasul vas Blons v Vorarlbergu in pokopal pod seboj 23 hiš. Pogrešajo 50 oseb. Tudi v Švici so številni plazovi zahtevali smrtne žrtve in veliko razdejanje. Računajo, da je 16 oseb izgubilo življenje, mnogo je ranjenih, še več pa brez strehe.

Iz Kanade poročajo o izredno hudem mrazu, ki je v Ontariju dosegel 47 stopinj pod ničlo; snežni viharji pa so zahtevali smrт 60 ljudi.

Božični prazniki v Jugoslaviji

Tu pa tam smo v našem listu že omenili, kako so potekali letošnji božični prazniki v Sloveniji. Danes povemo kaj več.

Predvsem moramo znova poudariti, da je bil Božič navaden delavnik. Isto velja za cono B. Sole so bile odprte, delavci so delali, uradi tudi. Zato je nekdo pisal z one strani: »Danes je Božič. Oče in mati sta na delo, sestra bi moralna v šolo, a smo jo pridržali doma.« V Tolminu so tadan manjkali v šoli številni učenci, zato so učitelji nagradili vse one, ki so prišli v šolo. Časopisi niso niti z besedico omenili božičnih praznikov. Ljudstvo je pa zlasti na delželi praznalo praznike kot običajno. Otroci so v velikem številu izostali iz šole ne samo v Tolminu, temveč povsod, tudi na univerzi. Cerkve so bile polne. Tako so ljudje tudi letos ponovno izpričali, kako globok je prepad, ki loči režim in uradno Jugoslavijo od ljudstva in pristne Jugoslavije.

Režimski ljudje so iz odpora zoper Božič s toliko večjo slovesnostjo praznovali novo

zivljenja« in »Katoliških misijonov«, ostane jima zvesti!

Tisti, ki revij še niste imeli naročenih, naročite si jih po svojih močeh. Slovenski tisk v Argentini ni poceni, a če svojim odjemalcem nudi tečno in izbrano hrano, je reden žrtev.

V letu 1954 bo »Duhovno življenje« stal 2000 L, »Katoliški misijon« pa 1200 L. V Trstu obe reviji lahko dobite pri dosedanjih poverjenikih ali v župnem uradu Mačkovje, p. Dolina, Trst. V Gorici je poverjeništvu za »Duhovno življenje« na Riva Piazzutta 18, za »Katoliške misijone« pa pri dr. K. Humarju, Corte S. Ilario 7.

»Literarne vaje« v V. letniku

Dijklj tržaških slov, srednjih in strok. Šol so se tudi letos pogumno lotili že v prejšnjih letih začetega dela; izdali so namreč že dve številki svojega lista: »Literarne vaje«. S tem doživlja njihov list svoj 5. letnik. Ko nam je prišla v roke zadnja številka, smo prav z veseljem ugotovili, da naši dijaki v Trstu še vedno vztrajo pri svojem delu, in se pri tem tudi vedno bolj izpopolnjujejo.

Zelimo jih v nadaljnjih mesecih šol. leta še mnogo enakih uspehov pri »Literarnih vajah«.

letu. Pripravljeni so novoletno jelko in po raznih krajinah je prišel v obiske oddelek mraz. Obisk tega režimskoga božička je bil posebno glasen po mestih in trgih, kjer ima režim več svojih privržencev; po vseh si pa oddelek skoro ni upal. Iz vseh poročil se zdi, da je bil uspeh novoletnega jelka in oddeka mrazca letos dosti bolj pričelnega pretekla leta. Vidi se, da postajajo ljudje naveličani komunističnih komedij in si žele zopet nazaj lepe krščanske božične navade.

16 ruskih ujetnikov se je vrnilo v Italijo

Pretekli teden se je vrnilo iz ruskega ujetništva 16 italijanskih državljanov. Med njimi je tudi duhovnik pater Brevis. V soboto 16. t. m. so mu v Ronco Biellese vasičani pripravili prisrčen sprejem. Naznani je, da bo v kratkem prispeval v Italijo druga skupina italijanskih ujetnikov iz Rusije, imenovana »ekleni skupina« vsled nezslihanih preizkušenj, ki jih je prestala. Verjetno, da radi teh svojih storinov povrnjeni ujetniki ne marajo dati nobenih točnih pojasnil glede življenja v ruskem ujetništvu. Vendram nam o njihovem trpljenju dovolj zgovorno priča dogodek na videmski postaji, kjer mati ni več spoznala svojega lastnega sina.

Delovni centri na Goriškem

Izmed 13.000 brezposelnih v goriški pokrajini bo samo 830 tako »srčenih«, da bodo dobili delo v tako zvanih delovnih centrih. Gorica bo dobila tri take centre, po enega pa Steverjan, Doberdob in Sovodnje. Občina Krmin bo dobila tri delovne centre, prav tako drugi važnejši kraji Goriške. Za ta dela je predvidena vsota 53.852.093 lir za 63.420 delovnih dni.

Televizija

Dne 3. januarja je začela italijanska televizija z oddajami rednih programov. V Milenu, Turinu in Rimu so ta dan otvorili središča za televizijske oddaje. Središče v Milenu, ki ima štiri študije in je eno najpopolnejših v Evropi, je blagoslovil kardinalov delegat: središče v Turinu pa kardinal Fossati, v Rimu kardinal Micara, ki je papežev namestnik za rimsko škofijo.

Za televizijske oddaje imajo sedaj na razpolago 7 oddajnikov, ki so vsi, razen tistega na Monte Mario v Rimu (antena je visoka 135 metrov), v severni Italiji. V kratkem bodo dobili še dva: a se skrbno pripravljajo, da pripravijo še druge. Oddajniki so sedaj v severni Italiji, ker upajo, da bodo tukaj premožnejši ljudje

Odpeljali so nas v veliko sobo, kjer so vse naokrog bile kamnite klopi. Nad sto žensk je sedelo in stalo v tej sobi. Čakali smo, ena, dve, tri ure. Potem so nas uvrstili in vsake tri minute so poklicali iz sobe eno izmed žensk. Vračale so se vsaka s svojo odsodbo: deset... osem... let... Nobene niso izpustili, nad vsako je bila izrecena težka odsoba. Končno sem prišla tudi jaz na vrsto. Ponudili so mi stol, ne iz usmiljenja, ampak iz previdnosti, ker so se mnogokrat kaznenke onesvestile, čim so slišale svoje odsobe. Vprašal me je po imenu, iskal med papirji in ko je končno nasel, kar je iskal, mi je z vsakdanjem dolgočasnim glasom prebral »Kaznenka Eliorina Lipper je bila pred posebno sodnijo, ki je ostala nepretrgoma 18 dni in načni. V tem času bodo dobili še dva: a se skrbno pripravljajo, da pripravijo še druge. Oddajniki so sedaj v severni Italiji, ker upajo, da bodo tukaj premožnejši ljudje

ni ostalo drugega kakor obup v duši in groza pred temno bodočnostjo. Vsi smo še imeli na sebi obleko, v kateri so nas prijeli. Proti večeru smo prispevali na postajo in naložili so nas v živinske vozove: 100 žensk v en voz. Vseh ostalih 28 vozov je bilo natlačenih z moškimi kaznjenci.

Ko je bila v teku druga noč, se je vlak počasi začel premikati. Vozili smo se dneve in dneve, cilja ni nihče poznal. Za hrano so nam dajali kos trdega zmrznjenega krsha in žličko sladkorja. Voda je bila naša priboljšek, čeravno vsa motna in v zamazanih vrčih. A se ni bilo dovolj. Premnogokrat, ko je žeja dosegla višek, smo začele lizati železne plošče, ki so bile pritrjene na stenah voza in katerih se je držal led. Le nekaj ur na dan smo se vozili in čeravno smo stali na raznih postajah po celem podnevi in klicali: »Vode, vode, dajte nam vode!« se ni nihče zmenil za nas. Po desetih dneh te mučne vožnje ni bilo niti ene izmed kaznjenc, ki bi ne obolelo na črevesnem vnetju vsled nezadostne hrane in slabe vode. Vseki tri dni so nam dali nekaj preinoga, ali bolje premogovnega prahu za našo lončeno pečico. Napolnili smo jo kar z rokami, ker druge priprave nismo imeli, in se stisnile

ničesar nista. Pečica je gorela le eno uro, nato je vsaka izmed nas spet zasedla svoj prostor na deskah, trepetajoča od mrazu, sestradana in žejna, medtem ko je skozi spranje voza zlovešče tulila sibirsko burja. Samo neka starka, bivša redovnica, je ostala sedeča na tleh pred pečico, poznala je skoro vse ruske ječe in vsa taborična prisilnega dela. Toda ne ječe ne prisilno delo niso mogli zlomiti njene vere. S trdnim in vdaniim glasom je govorila: »Moje odrešenje je blizu, kajti pretrpel sem skoro toliko kot Kristus.«

antena nad hišami (tudi v Sv. Križu pri Trstu) izdaja gospodarja takega sprejemnika. A do sedaj, ker je najbližji oddajnik še precej daleč, je sprejem povezan z raznimi težavami.

Ali bo Trst dobil svoj oddajnik? Upajo, da se bo to zgodilo že v teknu leta.

Ko se bo pa to zgodilo, se bo po družinah marsikaj spremeno. Pri oddajniku ne bomo poslušali samo novic, ampak bomo lahko videli tistega, ki govorji. Ne bo treba v sledišči ali v kino, saj si bodo ljudje kaj takega kar doma privočili. (Italijanska televizija sme sedaj predvajati brez posebnega dovoljenja filme, ki so starci vsaj pet let. Za predvajanje novejših morajo imeti za vsakega posebno dovoljenje, ki je najbrž združeno z mestnimi stroški). Poslušali bomo lahko pridigarja in obenem bili pri sv. maši. (Seveda s takoj prisotnostjo, kakor je pred par dnevi poslana sv. maša. Isto velja namreč za mašo, ki jo posluša po radiu). Prisostvovali bomo raznimi svetovnimi dogodkom, itd.

Bomo kdaj učakali, da bomo mogli uživati televizijske oddaje v slovenskem jeziku? Ali vsaj v kakem jeziku, ki je našen soroden?

Marsikaj bo televizija prinesla lepega in koristnega. A marsikaj neprimernega in slabega bo po tej poti prišlo brez velikega napora v svetisce družine.

GOSPODARSTVO

Novi zakon o vojni škodi

Kakor je bilo že javljeno, je dne 31. dec. bil objavljen v Uradnem listu nov zakon o poravnavi vojne škode. S tem dnem je tudi stopil v veljavo 90 dnevni rok za prijavo vojne škode. Področje, ki pride v veljavo, je sledče: ozemlje Italije, Tržaško ozemlje, Julijška krajina, Afrika, Dodekanes in Albanija. Vojno odškodnino bodo oškodovanci prejeli za oblačila, poštiščvo in perilo, privatnikov in ustanov. Nobena odškodnina pa ne bo izplačana za dragocenosti in umetnine, kakor tudi ne za športne predmete, konje, avtomobile in vrednostne papirje in sploh za stvari, ki niso nujno potrebne.

Delovni centri na Goriškem

Izmed 13.000 brezposelnih v goriški pokrajini bo samo 830 tako »srčenih«, da bodo dobili delo v tako zvanih delovnih centrih. Gorica bo dobila tri take centre, po enega pa Steverjan, Doberdob in Sovodnje. Občina Krmin bo dobila tri delovne centre, prav tako drugi važnejši kraji Goriške. Za ta dela je predvidena vsota 53.852.093 lir za 63.420 delovnih dni.

Bolniško zavarovanje za kmete

Že od leta 1948 se vleče v rimske parlament zakonski osnutek o bolniškem zavarovanju kmetov in neposrednih obdelovalcev zemlje. Zadnji tozadni zakonski predlog je bil stavlen v zbornici dne 2. oktobra lanskoga leta. Zdi se, da pride v kratkem v razpravo. Za kmete bo ustavljena posebna Bolniška zavarovanja, ki bo nudi svojim zavarovancem zdravniško pomoč, bolezensko oskrbo, bolnično in operacijske stroške. V kategorijo zavarovancev bodo spadali posestniki, ki obdelujejo sami svojo zemljo in njih družine, zemljiščni najemniki in užitkarji, če seveda sami delajo.

Z GORIŠKEGA

Seja goriškega občinskega sveta

V soboto 16. jan. se je vršila redna seja občinskega sveta. Goriški župan je najprej izrazil svoje sožalje glede tragične nesreče na Placuti, ki je zahtevala smrt 3 oseb. Zuechattijev družine in delno zastupitev osmih drugih. Pri tej seji je bil navzoč tudi upravnik občinskih podjetij inž. Princi, ki je podrobno orisal žalostni slučaj in dal v zvezi s tem potrebna pojasnila. V nadaljnji točki so po preej burni diskusiji določili, da bo občinski upravni odbor še naprej vztrajal v prizivu proti razsodbi goriškega sodišča, da se vrne italijansko državljanstvo prof. Antonu Severju. Predlog je prišel na glasovanje, katerega se je vzdržal le kominformist Batti, medtem ko so slovenski svetovalci glasovali proti. Isti položaj je nastal tudi pri razpravi glede vrnitve državljanstva Jožefu Klanjščku, ki je te dni poslal pritožbo na goriško sodišče radi krivičnega postopanja, ko so ga pregnali čez mejo kot »protitalijanskega človeka«.

Cerkveno obvestilo

RAZPISANE SO ŽUPNIJE:

Sv. Jurija v Campolongo al Torre, Sv. Imena Marijinega v Kapriji (Caprija), Sv. Nikolaja v Zagradu (Sagrado).

Tozadne prošnje z dokumenti, ki so navedeni v členu 145 sinodalnih določil, je treba predložiti ordinariatu do 12. ure dne 31. januarja t. l.

Pristojbina natečaja znaša 600 lir.

Dekan

Dol

Čeprav je naša duhovnija majhna, se v tem zimskem času kar vrstijo pogrebi. Smrt kar med možmi izbira. Začelo se je že spomlad in je tukom leta umrlo kar pet mož. Od adventa pa so umrli: JOŽEF DEVETAK, v 65. letu starosti, rodome iz znane Kotarjeve družine, oče številne družine, je po kratkem trpljenju umrl 27. novembra. — Na praznik Treh kraljev je nepričakovano hitro umrl priljubljeni ALOJZ VIŽINTIN v starosti 57. let, splošno spoštovan in cenjen radi svojega blagega in dobrohotnega značaja. Poleg tega je bil vedno značajen in veren kristjan, ki ni poznał hudobije in sovrašta. — Tri dni pozneje pa je zopet zavznilo najstarejšemu Doljanu Gerbovemu očetu - IVANU ŽUŽIČ. V 86. letu starosti ga je Bog poklical po plačilo, saj ga je s svojo pridnostjo in poštenjstvo tudi zasluzil. Da so med Kraševeči še trdne korenine, priča njegov slučaj, kajti že pred tremi leti je rajni praznoval zlato poroko s še vedno korajeno Uršulo. Gospod jim bodi usmiljen Sodnik!

V Sovodnjah je vstal nov prerok...

Če še ne veste, vam moram sporočiti, da je v Sovodnjah vstal nov prerok. In pa še kakšen:

Turban pisan diči rusu glavo, damačanka mu visi ob boku.

Knjiga sveta je pred njim odprta.

Težke misli misli prerok iz Sovodenj.

Novi prerok nicesar ne piše, ampak samo pridiga. Mož oznanjuje nov evangelija. Bitveni nauki novega preroka so naslednji:

1. Dajte cerkvi, kar je cerkvena.
2. Dajte narodu, kar je narodovega.
3. Pometajte pajčevine po cerkvi.
4. Ne pobirajte nobene miloščine.
5. Popravljajte cerkev brez denarja.
6. Kaplana pošljite proč.

Dolgo smo nato hodili ob tračnicah, dokler nismo dospeli do taborišča v Vladivostoku. Vse do večera so nas pustili na dvorišču brez hrane. Potem smo morali v kopal. Najprej moški potem ženske. Ne bom govorila o ponizanjih, ki smo jih morale me ženske tu prestati. Ko smo se okopale v skoro mrzli vodi, smo se lahko spet oblekle. Bila je že polnoč, ko so nas stlačili v neko sobo, kjer so na golih deskah ležale ženske tesno ena poleg druge. Za nas ni bilo več prostora. Ostala sem tik vrat, tresiča se od mraza, do smrti utrujena in izmučena. Končno se me je neka ženska usmilila in mi pustila nekaj prostora zraven sebe. Vlegla sem se na tla in zaspala.

PREHODNO TABORIŠČE

Kaznjenci, ki so bili določeni za v Kolymo v severo-vzhodni Sibiriji, so morali vsi skozi prehodno taborišče v Vladivostoku. Tu so čakali prve ladje, ki naj bi jih prepeljale na skrajni sever Sibirije. Od decembra do maja so vse morske zvezne s Kolymo pretrgane radi ledenskih in jetniki so primorani čakati v Vladivostoku več

7. Naredite mene za kaplana in škofa sovodenjskega.

Novi prerok dela tudi čudež:

1. Ne vidi samo okno, ampak tudi skoz zid.
2. Za Božič je najprej videl prazno cerkev, potem pa zopet polno.

Novi prerok zelo premaguje svoje telo:

1. vino piye samo za Titov god
2. vozi se v Goričo samo s koriero, ker nima še lastnega avta.

Novemu preroku, ki tedensko pridiga tudi v »Sloveni«, svetujemo, da začne svoje vernike še krščevati v Vipavi, če mu še ni dedek Mraz možgan popolnoma obdal z ledeno skorjo. Da ga pa ne boste hodili zastonj gledat, vam povem, da posluje samo ob polni luni, ko se prej obrije in pojé skledo polente.

Da pa naš Desetnik ne bo zopet napadal č. g. Breclja, da je to napisal, mu povemo, da je pisatelj teh vrstic priatelj desetega brata: Krjavelj.

Če pa je novi prerok Desetnik, zato ker pobira desetino od kmetov, mu povemo, da je pisatelj teh vrstic tisti, ki mu desetine ne bo nikoli odrajal, pač pa bo zahteval nekoč račune od Desetnika.

STRŽAŠKEGA

Općine

V novem letu je prav, da se še mi oglašimo. Sicer bi kdo lahko mislil, da nas Kraševcev ni več. Še nas je nekaj. Le rekelame ne delamo radi pozimi, ko je pri nas skoraj stalno pod ničlo, kar ne prisvojimo niti gospodi iz mesta. Pridno se tišimo doma pri peči, (če je še kje kakšna), in čakamo... vijolie, ki bodo brez dvoma kmalu pognale tudi letos, čeprav pokriva sneg še dobršen del naše zemlje.

Praznike smo preživeli v dobrem razpoloženju. Naša župna cerkev je bila kar dobro obiskana. Pri božični polnočnici je bila celo premajhna in jih je mnogo ostalo zunaj. Verjetno gre za ljudi, ki imajo cerkev radi le od zunaj in se le ob velikih praznikih sprijaznijo z njenom bližino. Naš pevski zbor nas je razveselil z Mavovo pastoralno mašo, ki smo jo po radijskih valovih mudili tudi našim bratom onkraj meje, ki so sicer imeli delavnji dan.

Le nekoga smo pogrešali pri našem zboru. In to je naš dragi Maks Čepič, o katerem je še pred kratkim poročal »Katališki glas«, da že čez 40 let prepeva Bogu v čast. Zapustil nas je skoraj nenašomo. Kajti vsi smo težko verjeli, da Maksa ni več, ko smo bili vendar vajeni, srečati ga vsak dan na cesti ali v tramvaju. Padel je — lahko rečemo — kot žrtev lanskega 8. oktobra, ko je, kakor mnogi drugi, prišel ob službo in si je nov položaj vzel tako k sreu, da je resno zbolel in je že itak izčrpali organizem kmalu odpovedal. Mož je v življenju marsikaj grenkega preživel, a si ga vendar videl vedno veselega in si kmalu postal njegov priatelj. Na Općinah sploh ni poznal sovražnikov niti med svojimi idejimi nasprotniki in je bil v vsaki družbi dobrodošel. A največje veselje je užival v petju, ki ga je spremljalo vse življenje, v veselih in žalostnih dneh. So deloval je tudi pri nas v številnih zborih. Poznamo ga iz koncertov mešanega zborja »Škrjanček«. Vsako sredo nas je po radiu zbabaval v družbi veselih bratcev. Prav do konca je ostal zvest cerkvenemu zboru pri Novem sv. Antonu v Trstu. Kdo ga

ne bi poznal... Najbolj se je pa udomačil pri nas na Općinah, kjer je našel svojo drugo domovino in tudi svoj zadnji počitek. Ljudje se ga radi spominjajo, kako je vsako jutro pred službo napravil svoj obisk v cerkvi, če že ni mogel ostati pri celi sv. maši, in je tudi pri petju rad posmagal. Umrl je lepo spravljen z Bogom in upamo, da bo sedaj v večnosti prepeval Bogu v čast, kakor je znal prepevati v življenju. Počival bo v domači zemlji, katero je tako ljubil. Domačih sicer ni imel na pogrebu, a spremljalo ga je na zadnji poti lepo število priateljev, ki ga bodo ohranili v najlepšem spominu.

Naj povemo še to, da v naši cerkvi po-

Miren

Na mirenskem pokopališču so pokopali v petek 15. januarja Kogoj Silvijo, znanega mirenskega mesarja. Pokojni je dočakal starost 69 let. V življenju je vzgojil številno družino in bil vedno poštenjak. Bil je tudi velik dobrotnik, vedno pripravljen pomagati vsakomur in na kakšen koli način. Za plačilo pa je rekel, če boste mogli povrniti, mi vrnete, če pa ne boste mogli. Bog pomagaj. Zato je bil vseporosod in ob vseh spoštovan in priljubljen.

Vzorno se je pripravljala na smrt. Mnogi se bojijo v bolezni duhovnika, ona pa je hotela pri polni zavesti prejeti sveto popotnico in sveto maziljenje. Bog naj ji bo bogat plačnik za njen trpljenje in mnoge molitve. Preostalim naše sožalje.

Preteklo soboto 16. jan. smo pokopali Katarino Maligoj. Dočakala je visoko starost 90 let. Doma je bila iz Volč pri Tolminu. Čeprav je že dolgo živel v Trstu, jo je vleklo še vedno nazaj v rojstni kraj.

Naj v Bogu počiva, preostalom pa naše sožalje!

Oglas

ORGLARSKA SOLA. Javimo vsem učencem orglarske šole, da za pondeljek dne 25. januarja 1954, imajo sledenči urnik: popoldne od 14h do 15h: glasbena teorija od 15h do 16h: liturgija od 16h do 17h: harmonija od 17h do 18h: slovenčina

CERVENI ZBOR IZ JAMELJ bo 7. februarja ob 15h nastopil na Radiu Trst II s kratkim koncertom umetnih pesmi. Želimo mu obilo uspeha. Posnemanja vredno!

ne bi poznal... Najbolj se je pa udomačil pri nas na Općinah, kjer je našel svojo drugo domovino in tudi svoj zadnji počitek. Ljudje se ga radi spominjajo, kako je vsako jutro pred službo napravil svoj obisk v cerkvi, če že ni mogel ostati pri celi sv. maši, in je tudi pri petju rad posmagal. Umrl je lepo spravljen z Bogom in upamo, da bo sedaj v večnosti prepeval Bogu v čast, kakor je znal prepevati v življenju. Počival bo v domači zemlji, katero je tako ljubil. Domačih sicer ni imel na pogrebu, a spremljalo ga je na zadnji poti lepo število priateljev, ki ga bodo ohranili v najlepšem spominu.

Naj povemo še to, da v naši cerkvi po- grešamo še drugih stalnih gostov. To so naši begunci iz taborišča, ki so po večletnem mučnem čakanju vendarle odpotovali in preživel svoje zadnje praznike v Evropi prav na Općinah. Mnogi so želeli prejeti pred odhodom v tujino sv. zakramente, kot da bi šli na božjo pot. O mnogih lahko rečemo, da so našim ljudem bili v zgledu in se to v cerkvi kar pozna, zlasti pri spovednici. Treba je res priti čez Fernečice, da svet vidi, da je naš narod onkraj meje, ki so sicer imeli delavnji dan.

Le nekoga smo pogrešali pri našem zboru. In to je naš dragi Maks Čepič, o katerem je še pred kratkim poročal »Katališki glas«, da že čez 40 let prepeva Bogu v čast. Zapustil nas je skoraj nenašomo. Kajti vsi smo težko verjeli, da Maksa ni več, ko smo bili vendar vajeni, srečati ga vsak dan na cesti ali v tramvaju. Padel je — lahko rečemo — kot žrtev lanskega 8. oktobra, ko je, kakor mnogi drugi, prišel ob službo in si je nov položaj vzel tako k sreu, da je resno zbolel in je že itak izčrpali organizem kmalu odpovedal. Mož je v življenju marsikaj grenkega preživel, a si ga vendar videl vedno veselega in si kmalu postal njegov priatelj. Na Općinah sploh ni poznal sovražnikov niti med svojimi idejimi nasprotniki in je bil v vsaki družbi dobrodošel. A največje veselje je užival v petju, ki ga je spremljalo vse življenje, v veselih in žalostnih dneh. So deloval je tudi pri nas v številnih zborih. Poznamo ga iz koncertov mešanega zborja »Škrjanček«. Vsako sredo nas je po radiu zbabaval v družbi veselih bratcev. Prav do konca je ostal zvest cerkvenemu zboru pri Novem sv. Antonu v Trstu. Kdo ga

Pred nekaj meseci smo v našem listu povabili g. župana, naj si pride ogledat naše stare Općine in naj na licu mesta presodi, če je še kakšna vas na STO-ju tako zanemarjena kot je naša. Ker ga ni bilo, sicer bi kaj ukrenil, vabimo danes njegove svetovalce in odbornike v občinskem svetu, katerim še posebej svetujemo, naj bi namesto raznih neumestnih, krivičnih in nekrščanskih protestov proti Slovencem pregledali rajši na svojih občinskih sejah, kaj so prav za prav storili do sedaj na Općinah. Po desetih letih na primer še vedno niso odstranjene ruševine po bombardiranju niti z občinskega zemljišča, da ne govorimo o župnišču, ki je en sam vnebopriječi greh in razkrinkuje pred vsem svetom, kakšne razmere vladajo pri nas na Tržaškem, kjer naj bi se Slovencem edilo mleko in med.

v celih rojih spustile raz strop nad nas in nas neusmiljeno pikale. Tako je bilo vse

noči do jutra. Spomladi, ko je postal topleje, smo sklenile, da bomo spale zunaj na prostem. Tedaj pa se je zgodilo nekaj, kar nam je zaledeno kri po žilah. Z grozo smo opazile, kako se je temna progna strnjena stenica ločila od prazne barake, zasledjujoč svoje nesrečne žrtve.

POTOVANJE V KOLYMO

Vsi kaznjenci našega taborišča so dobro vedeli, da bodo prej ali slej odpeljani na Kolymo, toda nihče izmed nas ni vedel, kje se ta kraj nahaja. »Tam je konec sveta,« kaže pojavil se tifus, ki je v kratkem času zdesetkoval jetnike; na tisoče jih je pomrlo. Skozi čisto ograjo smo vsako noč prisostvovali žalostnim sprevodom. Vozovi, polni golih, nagrmadenih teles so se v nepretrgani procesiji vrstili mimo nas in odnašali nesrečne žrtve v večno svobodo.

Malo je Rusov, ki bi se jim stenice studile, saj skoro ni hiše, ki bi ne bila po njih okužena. Toda stenice prehodnega taborišča v Vladivostoku so nam popolnoma onemogočile spanje. Zidovje je vse mrglo od njih in komaj smo zaspale, so se

Iz Rojana

Preteklo soboto 16. jan. smo pokopali Katarino Maligoj. Dočakala je visoko starost 90 let. Doma je bila iz Volč pri Tolminu. Čeprav je že dolgo živel v Trstu, jo je vleklo še vedno nazaj v rojstni kraj.

Vzorno se je pripravljala na smrt. Mnogi se bojijo v bolezni duhovnika, ona pa je hotela pri polni zavesti prejeti sveto popotnico in sveto maziljenje. Bog naj ji bo bogat plačnik za njen trpljenje in mnoge molitve. Preostalim naše sožalje.

Prispevki za Marijanišče na Općinah:

Č. g. Stanko Zorko 3000; N. N. z Općin 100; župnika Boršt 2000; N. N. Rojan 500; N. N. Barkovlje 1000 lir.

Najlepša hvala!

Obvestilo

Mednarodna pomoč je dne 11. 1. 1954 pogostila 100 slovenskih šolskih otrok, ki jih je Slovenska Vincencijeva konferenca v Trstu izbrala iz raznih župnij.